

Projektplan för språkpolicy vid KI

Universitetsförvaltningen, 2023-04-21

1-815/2022 (tillgänglighetsanpassad webbversion) för signerat underlag
kontakta registrator.

**Karolinska
Institutet**

Projektplan för språkpolicy vid KI

Innehåll

1	Bakgrund	1
2	Ordlista.....	1
3	Syfte och mål	2
	Syfte och konsekvenser	2
	Intressenter	2
	Projektmål.....	2
	Effektmål	2
	Uppföljning Effektmål.....	3
	Avgränsningar	3
4	Projektplanering.....	3
	Projektupplägg	3
	Tidplan och beslutspunkter	4
	Resurs- och kompetensbehov	5
5	Projekt- och förvaltningsorganisation.....	5
	Projektorganisation	5
	Resursägare.....	6
6	Ekonomi	6
	Projektbudget	6
7	Kvalitetssäkring.....	6
8	Kommunikation och förankring.....	6
	Kommunikationsplan.....	6
	Rapporterings- och mötesrutiner.....	6

	Dokumentation	7
9	Risker	7
10	Överlämning	7
11	Referenser	7
	Kontaktpersoner	7
	Dokument	7
12	Signering	8

1 Bakgrund

KI är ett internationellt ledande medicinskt universitet och ska närma sig år 2030 som ett banbrytande, samverkande och globalt universitet.

KI ska vara öppna för strategiska samarbeten utanför Sveriges gränser och kunna attrahera såväl forskare som studenter från andra delar av världen. KI är mångkulturellt och har ett stort antal medarbetare som använder flera språk, främst engelska i dagligt tal och skrift. Delar av undervisningen bedrivs på engelska och alla avhandlingar och vetenskapliga artiklar skrivs på engelska. Samtidigt anger svensk språklag anger att svenska språket är huvudspråk och att myndigheter har ett särskilt ansvar för att svensk terminologi inom deras olika fackområden finns tillgänglig, används och utvecklas.

Det finns sedan tidigare [riktlinjer](#) som rör kommunikation på KI som berör text tvåspråkighet på ki.se men en övergripande språkpolicy saknas.

2 Ordlista

- *Flerspråkighet. Användning eller behärskning av flera språk. Flerspråkigheten kan gälla samhällen eller individer. Flerspråkighet och tvåspråkighet är principiellt samma fenomen. (NE)*
- *Parallelspråkighet. Parallelspråkighet innebär samtidig användning av flera språk inom ett eller flera områden. (Språkkommittén KTH)*
- *Klarspråk. Språk som dels är tydligt, dels är begripligt för de avsedda mottagarna (Rikstermsbanken.se)*
- *Minoritetsspråk. Sverige har fem nationella minoriteter – judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Lagen säger att de nationella minoritetsspråken ska skyddas och främjas.*
- *Könsneutralt språk. Ett könsneutralt språk kännetecknas av ett språkbruk som undviker könsspecifika eller på annat sätt könsmässigt värdeladdade begrepp och formuleringar.*
- *Tillgänglighet. Utsträckning i vilken produkter, system, tjänster och inrättningar kan användas av personer från en grupp med bredast möjliga spektrum av egenskaper och förmågor så att dessa personer kan uppnå specificerade mål i specificerade användningssammanhang." (ISO 26800)*

3 Syfte och mål

Syfte och konsekvenser

En språkpolicy syftar till att ge medarbetarna vägledning i övergripande språkfrågor och stöd i universitetets strävan efter att hålla hög kvalitet i alla delar av sin verksamhet. Hur vi uppfattas, kommunicerar och strategiskt använder språket för att uppnå våra mål är en viktig del i verksamheten.

En strategiskt genomtänkt och samordnad språk användning på KI innebär att vi lever upp till lagstiftning och kravet på rättssäkerhet samt visar på kvalitet vilket bidrar till ökat förtroende för KI. Enligt språklagen ska svenska myndigheter använda **klarspråk**, dvs. ett vårdat, enkelt och begripligt språk. Anledningen är dels att klarspråk effektiviserar kommunikationen, dels att det ger alla bättre möjlighet att ta del av information om myndigheters verksamhet. Svenska myndigheter har också ett ansvar att **värna svenskan** och lärosäten bör använda, utveckla och tillgängliggöra svensk terminologi inom sina olika fackområden.

Ett genomtänkt förhållningssätt till hur vi använder **parallellspråkighet** dvs engelska och svenska bidrar till ett stärkt varumärke. En språkpolicy ska vara ett stöd i fortsatt förbättringsarbete. Vid KI finns kunskap i många olika språk och **flerspråkighet** stärker KI:s position som ett internationellt och inkluderande universitet och är i sig en resurs.

Språkpolycyn bör även beröra **minoritetsspråk, tillgänglighet** samt **könsneutralt språk**.

Intressenter

Eftersom en språkpolicy omfattar samtliga delar av ett lärosäte riktar den sig till alla medarbetare och studenter.

Projektmål

Ta fram en språkpolicy vid Karolinska Institutet (KI)

Effektmål

- Tydlighet och en ökad medvetenhet som rör språk användning (language awareness)
- Bidra till att skapa förutsättningar för en inkluderande miljö

- Öka förutsättningarna för delaktighet i processer och beslut
- Stärka upplevelsen av ett globalt och samverkande universitet

Uppföljning Effektmål

Förslag:

- Del av kvalitetssystemet
- Uppföljning i medarbetarenkäten
- Språk berörs i återrapportering till KU och i kursenkäter
- Som del av Språkverkstadens utvärderingsarbete

Avgränsningar

Projektets förslag på policy kommer inte reglera språkanvändning i detalj. En policy är vägledande. För regler och anvisningar som rör språkanvändning kommer projektet hänvisa till befintliga dokument eller påtala eventuell brist på dokument.

4 Projektplanering

Projektupplägg

En styrgrupp bör tillsättas. I styrgruppen bör minst en ledningsperson från institution och från förvaltning ingå samt en studentrepresentant.

Internationella kansliet projektleder och samordnar en arbetsgrupp med representanter från administration (UFS, STL), kommunikation (KA), HR, juridiska avdelningen, pedagogisk utveckling (UoL) samt biblioteket.

En referensgrupp bör utses med personer från förvaltningen samt forskning och utbildning, förslagsvis programdirektor, grundutbildningsansvarig, HR-chef från institution, prefekt, administrativ chef, facket, kåren.

En intern kartläggning av behovet av en språkpolicy bör göras som första steg. Genom en sammanställning av ca 20–30 strukturerade intervjuer med olika delar av verksamheten kan arbetsgruppen lägga fram ett förslag för referensgruppen som är väl förankrat.

Projektets förslag bör som en del av processen presenteras och diskuteras i lämpliga forum som tex kommunikatörsnätverket, HR-forum samt kommittéerna.

Projektet använder förslagsvis [EPICUR European Model Language Policy](#) eller liknande modell för upprättande av språkpolicy. EPICURs modell kan användas för en enskild institution och fokuserar på de fyra huvudområden som likande dokument för språkstöd vanligen omfattar:

- Undervisning och lärande
- Forskning
- Styrning (Governance)
- Kommunikation

Inspiration och tidigare erfarenheter från andra svenska lärosätens språkpolycys kommer användas i arbetet. Inhämtande av best practise till europeiskt lärosäte kan komma att ske genom Erasmus+ Staff exchange. Projektet har etablerat kontakt med Esko Koponen vid Helsingfors universitet för expertstöd i processen.

Tidplan och beslutspunkter

BP3	Starta projektet	2022-12-16	2023-08-30
BP3.1	Projektplan	2022-12-01	2023-04-21
BP3.2	Informationsinhämtning	2023-02-01	2022-05-01
BP3.3	Skrivprocess	2023-04-02	2023-06-01
BP3.4	Avstämning 1 referensgrupp	2023-04-xx	
BP3.5	Avstämning 2 referensgrupp	2023-05-xx	
BP4.1	Överlämningsdokument	2023-06-01	--
BP4.2	Presentation på KU,KFU,KF	2023-06/08-xx	
BP4.3	Presentation för rektor	2023-06/08-xx	
BP5	Beslut avslut projekt	2023-08-30	--
BP5.1	Slutrapport	2023-08-30	--
BP6	Beslut stängning av projektet	2023-08-30	--

Resurs- och kompetensbehov

Under 8 månader bör rimlig arbetstid avsättas för deltagande i en arbetsgrupp (UFS, STL, KA, HR, Juridiska, UoL, KIB) under projektledning av Internationella kansliet som har till uppdrag att arbeta fram en språkpolicy. Kunskap om KI och vår språkanvändning etc. bör finnas på arbetsplatsen. Konsultstöd för översättning kommer att behövas.

5 Projekt- och förvaltningsorganisation

Projektorganisation

Beställare: Universitetsdirektören

Styrgrupp:

- Peter Andréasson – ordförande (KA)
- Miriam Nauri (KIB)
- Mats J Olsson (CNS)
- Bob Harris

Samordnande projektledare: Emma Hägg, IK

Projektgrupp:

- Madeleine Svärd KA
- Sandra Helminen HR
- Elin Norberg Juridiska
- Kristina Froelich KIB
- Jenny Enblom UFS
- Maria Schönnings STL
- Jennifer Valcke UoL

Referensgrupp: TBD

Mottagare: Rektor

Resursägare

Personal i projektgrupp från:

- Internationella kansliet
- Strategiskt ledningsstöd
- Kommunikationsavdelningen
- HR-avdelningen
- Juridiska avdelningen
- Karolinska Institutets Universitetsbibliotek
- Avdelningen för Utbildnings och forskarstöd
- Enheten för utbildning och Lärande

6 Ekonomi

Projektbudget

I nuläget finns ingen budget tilldelad. Projektmedlemmarnas insatser i projektet sker inom ramen för befintliga tjänster. Konsultstöd för översättning kommer att behövas. Behovet uppskattas till 50 000.

7 Kvalitetssäkring

Regelbunden avstämning med styrgrupp, referensgrupp samt beställare. Avstämning med. expert Esko Koponen vid halvtid och inför projektleverans

8 Kommunikation och förankring

Kommunikationsplan

- Presentera på förvaltningsmöte vt 2023
- Lyfta på kommunikatörsnätverket vt 2023
- Webbsida om projektet på ki.se

Rapporterings- och mötesrutiner

Avstämningsmöten i projektgrupp förslagsvis 1-2h/varannan vecka under en inledande fas, därefter löpande vid behov. Minnesanteckningar och uppföljning av aktiviteter vid avstämningar.

Minst två avstämningar med referensgrupp.

3 avstämningar med styrgrupp, inledning – halvtid – slutfas

Dokumentation

Teamsgrupp [Språkpolicy](#).

9 Risker

Risk 1 – Projektet växer

Konsekvens – Tidsbrist

Sannolikhet – Hög/medel/låg – Medel

Åtgärdsförslag – Tydliga avgränsningar

Ansvar – Projektledning

Prioritet – Hög

Risk 2 – Brister i förankring

Konsekvens – Brister i implementering

Sannolikhet – Hög/medel/låg – Medel

Åtgärdsförslag – Kommunikationsinsatser och uppdaterad webbsida

Ansvar – Projektledning

Prioritet – Hög

10 Överlämning

Policyförslag ska inför överlämnande till rektor granskas och godkännas av chefsjurist.

11 Referenser

Kontaktpersoner

Peter Andréasson, ordförande styrgruppen

Emma Hägg, projektledare IK

Dokument

Bladh, A., Wilenius, M. och Gaunt, A. (2018) "[En strategisk agenda för internationalisering](#)". Stockholm: Regeringens officiella rapporter. Tillgänglig på:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/01/en-strategisk-agenda-for-internationalisering/>

[EPICUR European Model Language Policy](#)

[KI Strategi 2030](#)

Språkpolitik vid svenska universitet och högskolor, Språkrådet 2017

Swedish Government (2005) Bästa Språket – en samlad svensk språkpolitik.

SFS 2005:062. Tillgänglig på: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2005/09/prop.-2005062>

Sveriges regering (2009) Språklag. SFS 2009:600. Tillgänglig på:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/spraklag-2009600_sfs-2009-600

12 Signering

Stockholm 230427

Projektledare

Emma Hägg

Ordförande styrgrupp

Peter Andréasson